

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Kovas - March 14, 1966

Nr. 30

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

V. Strolia, V. Rastenis ir A. Mažeika pirmame naujos lietuvių radio programos New Yorke pasitarime.

DĖMESIO, NAUJAS ŽYGININKŲ ŽYGIS!

Pernai žygiu į Jungtines Tautas daug triukšmo sukėlusieji žygininkai dabar ryžos naujam žygiui, — šį kartą ne į visas tautas, ne į viešąją tarptautinę nuomonę, o tik į New Yorko — New Jersey (iš dalies ir į Connecticut) lietuvių namus. Ir žygiuos nei pėsti, nei važiuoti, o... radijo bangomis. Steigia naują lietuvišką radio programą New Yorke.

Iš karto aišku, kad tai joks naujas išradimas, o tik žygis jau seniai pramintais takais. Lietuviškų radijo programų yra beveik kiekvienoj didesneji lietuvių kolonijoje, New Yorko lietuvių jų irgi yra turėję net po dvi-tris, ir dabar tebeturi vieną, gyvuojančią jau trečias dešimtmetis. Tiksliau tariant, net ne vieną, o dvi, arba vieną dvi-gubą, nes tas pats J. Stukas, "nuskraidinęs mus oro bangomis į Lietuvą" šeštadienio pavakariais, pirmadienio vakare "skleidžia lietuvių kultūrą" nelietuviams anglų kalba, vaišindamas tuos klausytojus lietuviška (ar bent taip pavadinta) muzika.

Betgi negirdėt, kad kas nors sakytų: — o kam to reikia? Lemia įgimtas polinkis į "juo daugiau, juo geriau". Arba į A. Jakšto skelbtą nuomonę, kad "kur du stos — visados daugiau padarys".

Antra vertus, pernykštė manifestacija irgi tebuvo ką tik užpatentuotas išradimas, o tik jau kada kitų ir mūsų pačių nebe kartą ir nebe kitą vartota priemonė. Bet išėjo lyg ir "kitaip", išėjo lyg kažkas nauja, todėl ir negaila, kad buvo daryta. Tai ir radijo programa: iš pažiūros — "sena katarinka", bet gali būti kitokia, gali būti šviežesnė. Tokia, atrodo, ir yra žygininkų užsimojimo intensija.

Pirmutinė jų svajonė — duoti ko mažiau komercinio, ko daugiau visuomeninio kultūrinio turinio. Ir pakelti tą turinį į šiek tiek aukštesnį lygį nuo primityvokai šeimyniško stiliaus, vyraujančio daugelyje mūsų lietuvių radijo programų.

Antra svajonė — sudominti ypač jaunimą (atsitiktinai ar sąmoningai, bet

tai gerai derinasi su Jaunimo Metų šūkiais). Parodyti mums visiems, ypač jaunimui, kaip kurių staigmenų iš lietuvių kultūrinės kūrybos dabartinio pobūdžio ir lygio. Ryskint ne tik geriausios senosios ("archyvinės"), bet ir naujausios lietuvių kultūrinės kūrybos veidą... Keblus, sunkus

pažįsta (daugelis mano, kad lietuviai, pavyzdžiui, muzikoje ne kažinka daugiau ir turi, kaip tik eilę lenkiškų polkų ir čigonų-rusiškų romansiukų bei "častuškių" vertimų...). Nemaža dalis ir lietuviškai nebesupranta. Kaip tokiems ką nors pasakyti, kaip sudominti, jei nekalbėsi jiems suprantama

Romas Kezys, naujos lietuvių radio programos New Yorke vedėjas, Programa pradeda transliuoti kovo 20 d.

R. Kisieliaus nuotrauka

užsimojimas, bet, turbūt, nėra neįmanomas.

O jaunimo nemaža dalis, — patinka mums tai ar ne — svetur gimusi bei augusi, tos lietuvių kultūros ne-

kalba? Todėl šios programos dalis bus perduodama ir anglų kalba.

Ryšium su tuo yra slapta, labai nedrąsi, bet viliojanti mintis, kad savo lai-

BRITŲ RINKIMAI

SIO MĖNESIO PABAIGOJE D. BRITANIJĄ RINKS NAUJĄ PARLAMENTĄ, KURIAME DABARTINĖ DARBIŲ VYRIAUSYBĖ TIKISI DIDESNĖS DAUGUMOS NEGU IKI ŠIOL TURĖTOS. NES POPULIARUMAS, NEPAISANT TO, KAD JI NIEKO NUOSTABUS NENUVEIKĖ, GEROKAI PAKILO.

Vytautas Meškauskas

"Mr. Wilson norėjo virsti Kennedy, išėjo taip, kad jis tapo Johnsonu" — neseniai samprotavo londoniškas Economist. Kaip Kennedy, jis žadėjo išjudinti Didžiąją Britaniją, tačiau per 500 savo valdymo dienų jis ne kažinką nuveikė. Jo vizitai praeitų metų balandžio mėn. prezidentui de Gaulle ir šių metų vasario mėn. Maskvoje neatnešė jokių apčiuopiamų rezultatų. Vietnamo pusėje ir dėlto susilaukė kritikos, esąs "Amerikos liokajus". Jo ūkinės sankcijos prieš sukilėlišką Ian Smitho režimą Rodezijoje kol kas neatnešė laimėjimo. Jis buvo priverstas pakelti mokesčius, prašyti užsienio pagalbos, kad išgelbėjus anglų svarą.

Turint galvoje tokius "nuopelnus", iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad jam tikrai nereikėjo dabar paleisti parlamento, kuriame jis turėjo neįdomią daugumą. Tiesa, ta dauguma buvo tokia maža — šiuo metu tik trys atstovai, — kad su ja buvo gana sunku valdyti. Ligos, mirtys ar šiaip neįmatyti įvykiai galėjo tą daugumą lengvai paversti mažuma. Tokia grėsmė, žinoma, buvo labai nemaloni, iš kitos pusės, gal vertėtų pasitenkinti turima dauguma, laukiant kokio nors atsiti-

kimo, kuris staiga pakeltų vyriausybės populiarumą?

Dėl to britų Darbo partijoje buvo daug ginčijamasi. Viešosios nuomonės tyrinėjimai parodė, kad premjero Wilsono populiarumas paskutiniuoju laiku gerokai pakilo, visi gyventojų sluoksniai, visos profesijos jame įžiūrą ką nors simpatingo, pradedant darbininkais ir baigiant intelektualais. Be to, jis pasirodė esąs puikus taktikas, daras, panašiai kaip Johnsonas, tai, kas daugumai atrodo esą reikalinga ir būtina. Pavyzdžiui, iki šiol jis atsispyrė savo partijos kairiojo sparno reikalavimui vėl suvalstybinti pilno pramonę, jam pasisekė išvengti geležinkeliečių streiko ir įrodyti, kad jis nėra darbininkų unijų valdomas.

Štai dėl ko darbių vadams atrodo, kad jų partija — ar daugiau, pats premjeras Harold Wilsonas — turėtų laimėti rinkimus ir galėtų ramiai valdyti neišmančius penkis metus. Naujų rinkimų jie jau reikalavo nuo Kaledų, tačiau pats Wilsonas norėjo patiekti kokią geresnę savo sugebėjimų įrodymą. Įvykių raida nieko gero artimiausioje ateityje nežada. Rodezija dar gali ilgai spirti, o britų valiutos padėtis yra tokia, kad kiekvieną dieną gali įvykti nauja krizė. Dėl to pagaliau ir Wilsonas sutiko skelbti galimai greičiausiai rinkimus. Vasario 18 d. jis paprasčiausiai paleisti dabartinį parlamentą ir naujus rinkimus paskelbti kovo 31 dieną.

Staigiai apsisprendamas už rinkimus, Wilsonas konservatorių partiją užtikio visai nepasiruošusiai. Reikia atsiminti, kad per praėjusius rinkimus britų pramonininkai konservatorius parėmė beveik 7 su puse milijonu dolerių, tuo tarpu Darbo partija, priešingai vokiečių socialdemokratams, yra labai neturtinga partija, rinkimų akcijai galėjusi paskirti dešimt kartų mažiau lėšų už konservatorius. Tąsyk pramonininkai bijojo, kad Darbo Partija patekusi valdžion bandys suvalstybinti pramonę, tą baimę tačiau Wilsono pusantrų metų valdymas gerokai išblaškė. Tai, ir trumpas priešrinkiminis kampanijos laikas, neleidžia konservatoriams išvystyti savo propagandos.

Yra dar vienas rinkimų technikos momentas, kuris vertė neužkelti per toli rinkimų. Vasario mėnesį D. Britanijoje sudaromi rinkimų sąrašai. Jei rinkimai įvyktų rudenį ar vėliau, reikėtų skaičiuoti, kad maždaug 5% rinkėjų bus jau pakeitę savo gyvenvietes. Tiesa, jie gali balsuoti per paštą, tačiau tai sudaro kai kurių nepatogumų, kurie daugiau atbaido Darbo Partijos, negu konservatorių šalininkus. Rinkimų analitikai David Butler ir Antony King savo knygoje "The British General Election of 1964" nurodo, kad tų metų rinkimuose per paštą balsavo net 707,000 rinkėjų, dauguma konservatorių, ir jei ne tie balsai, darbiečiai iš tų rinkimų būtų laimėję apie 20, o gal net 40 atstovų daugiau.

Time aiškina, kad per šiuos rinkimus britai daugiau negu kada nors anksčiau balsuos už partiją ar jos vadą asmeniškai, negu už savo rinkimų apylinkės kandidatų privalumus. Žodžiu, nusvers ne atskiros kandidato, bet partijos vado populiarumas. Pagal Gallupo tyrinėjimus, darbiečiai naujai išrinktam parlamente galėtų turėti net 165 atstovų daugumą. Viso renkama 630

atstovai. Lažybose darbiečių laimėjimo laukiama 6 prieš 1 santykiu.

Čia reikia pastebėti, kad ir prieš praėjusius rinkimus buvo laukiama daug didesnio darbiečių laimėjimo, negu jis iš tikro pasirodė. Šį kartą tačiau darbiečių naudai kalba ne tik Wilsono asmeniškasis populiarumas, konservatorių naujam vadui Ted Heath praktiškai neturėjus jokios progos įrodyti savo sugebėjimus, bet ir tas faktas, kad šių dienų Britanijos pilietis gali pasidžiaugti didesne ūkine gerove negu bet kada jos ilgoje istorijoje. Tuo pačiu džiaugiasi ir JAV bei Vakarų Europos valstybių piliečiai. Visa tai visur padeda valdžioje išsilaikyti valdantiems.

• **Mare Balticum**, naujas žurnalas, leidžiamas Stockholm latvių tautinio fondo lėšomis. Žurnalas leidžiamas vokiečių kalba. Jame bendradarbiaujant vokiečių, estų, latvių ir lietuvių mokslininkams.

Žurnale nagrinėjami Baltijos jūrą supančių tautų praeities, dabarties ir ateities klausimai.

• **Varšuvoje** įsakmiai buvo pakartota, kad kardinolas Vyszyński negaus vizos vykti užsienin, kol nepakeis savo nusistatymo Gomulkos vyriausybės atžvilgiu.

Kardinolą yra užsimoję kvieisti JAV lenkai, ruošiantis 1000 metų katalikybės įvedimo iškilms.

• **Havanoje** suimti keli buvę Kubos karininkai, kaltinami ruošus atentatą prieš Castro.

• **Sov. Sąjungos Pavergtų Tautų Lyga** Kanadoje įteikė motyvuotą memorandumą Toronto CBC televizijos stoties direktoriui, reikalaujant liautis tiekus vienpusiškai ir neobjektyviai įvykius nušviečiančias programas. Lyga prašo leidimo rodyti ir komunizmo padarytus nusikaltimus pavergtų tautų atžvilgiu, žadant tam reikaliui talkinkauti patiekiant reikiamą medžiagą ir gyvus liudininkus. Memorandumo nuorai įteikti ministerio pirm. kanceliarijai, partijų lyderiams ir Kanados radijo ir televizijos valdybai.

• **Austrijoje** įvykusiuose parlamento rinkimuose nugalėjo išėjo tradicinė tautos partija, laimėjus 85 vietas iš 165 parlamento atstovų. Koalicinė socialistų partija pralaimėjo 2 atstovus, išrinkus 74. Tokiu būdu tautos partija galėtų viena sudaryti vyriausybę, bet lieka nusistatymas tęsti nusistovėjusią abiejų partijų koaliciją. Komunistai surinko 19.000 balsų, kai 1965 m. rinkimuose turėjo 135.000. Dvi vietas prarado ir dešinioji laisvės partija.

• **Dūminės bombos ir demonstracijos** lydėjo iškilmingas Olandų princesės Beatričės vestuves su vokiečių diplomatu von Amsbergu.

- Tas nieko nepadeda, bet vis gražiau!

KARAS IŠ ANAPUS (21)

Rusai artėja prie Lietuvos

Turėdamas prie Kursko apie 2000 tankų ir tiek pat lėktuvų, Hitleris su pasitikėjimu planavo mūšį. Jis buvo tikras, kad jo armijoms iš šiaurės ir pietų pavyks prasilausti pro sovietų gynybos linijas ir uždaryti rusus Kursko "maiše". Tos jos viltis pirmomis dienomis išsipildė ir vokiečiai, nors turėdami didelius nuostolius, stipriai įsirižė į rusų pozicijas. Rusai mūšin metė savo naujuosius sunkiuosius tankus ir vokiečių 4-toji šarvuotųjų armija su dideliais nuostoliais buvo atmušta. Liepos 10 d. Hitleris įsakė atnaujinti puolimą. Tą dieną anglo-saksai išsilaipino Sicilijoje ir Hitleris buvo reikalingas sensacingos pergalės rytų fronte. Bet po kelių pavykusių mūšių, padėtis prie Kursko stabilizavosi, o kai liepos 12 d. rusai pajudėjo Orelio kryptimi, Hitleris įsakė operaciją sustabdyti, nes atsirado reikalas iš rytų fronto perkelti keletą divizijų Italijon.

Liepos 24 d. rusai atsiėmė iš vokiečių visą teritoriją, kurią tie buvo užgrobę pirmomis dienomis, sunaikindami 2900 tankų, 1392 lėktuvus, 195 sunkiasias patrankas, 844 lauko patrankas ir daugiau kaip 5000 automobilių. Kovos lauke vokiečiai paliko 70,000 užmuštų. Rusų nuostoliai irgi buvo milžiniški. Tvirtinama, kad Kursko mūšyje iš abiejų pusių dalyvavo 6000 tankų ir 4000 lėktuvų. Užsienio laikraštininkai, kuriems po mūšio teko lankytis toje vietoje, pasakoja matę neįsivaizduojamus dalykus. Didžiausioje plote jokio gyvybės ženklo, jokio augalo, o tik šimtais riogsojo sudegę tankų griaučiai, bombų išrausti didžiausi krateriai ir visur sklido nemalonūs kvapas nepalaidotų lavonų.

Po Kursko raudonoji armija beveik be sustojimo pradėjo veržtis pirmyn ir 1943 m. pabaigoje du trečdaliai teritorijos, kurią turėjo užimę vokiečiai, buvo atsiimta. Bet vokiečiai dar ilgai laikėsi Ukrainoje, Bielorussijoje, Baltijos kraštuose ir tebebombardavo Leningradą.

Didžioji rusų ofensyvą prieš vokiečius prasidėjo birželio 23 d., beveik dviem savaitėm praslinkus po sąjungininkų išsilaipinimo Normandijoje. Tuo metu, kai 30% vokiečių kariuomenės buvo sulaukta Prancūzijos fronte, rusai

pradėjo puolimą. Maršalas von Busch, vadovavęs vokiečių armijai Bielorussijos fronte, insistavo, kad vokiečių kariuomenė būtų iš ten atitraukta, arba mažiausiai fronto linija sutrumpinta, bet Hitleris apie tai nieko nenorėjo girdėti ir von Buschą pakeitė maršalu Modeliu. Rusų ofensyvą prasidėjo iš karto sekmingai, Vokiečiai tikrumoje laukė stiprios rusų ofensyvų, tik ne Bielorussijos fronte. Jie galvojo, kad rusai pajudės pietuose prie Juodosios jūros. Didžiausioje paslaptėje rusai sukongratavo Bielorussijoje 166 divizijas ir smūgis iš karto pasisekė. Pradžioje ofensyva buvo pradėta 700 km. frontu, bet greit išsiplėtė į 900 km. ir buvo padalinta į keturius frontus. Pirmam Baltijos frontui vadovavo gen. Bagramianas, trečiam Bielorussijos frontui -- gen. Černiakovskis, pirmam Bielorussijos frontui -- gen. Rokosovskis, antram Bielorussijos frontui -- gen. Zacharovas. Pirmieji du frontai buvo maršalo Vasilevskio žinioje, du antrieji -- maršalo Žukovo.

Ofensyvai rusai panaudojo 31,000 patrankų ir minosvaidžių, 5,200 tankų ir 6000 lėktuvų. Pažyginus su vokiečių jėgomis, fronte buvo ištatyta 2 rusai prieš 1 vokiečių, 3 rusų patrankos prieš 1 vokiečių ir beveik 5 rusų tankai prieš 1 vokiečių. Vietomis rusai sukongratavo 320 patrankų ugnį į pusantro kilometro pločio frontą. Užnugarį rusai sutraukė didelius rezervus šaudmenų, maisto ir tūkstanius sunkvežimius, beveik visus amerikoniškos gamybos. Tikra sanitarinė armada buvo paruošta ir lauko ligoninės turėjo 294,000 lovų.

Jokiam mūšiui rusai nebuvo geriau pasiruošę, kiekvienu smulkmena buvo gerai apsvaistytą ir niekas nepalikta netikėtumui.

Vienas iš Bielorussijos fronte dominuojančių ženklių buvo stipri partizanų veikla vokiečių užnugarį, kurių Bielorussijoje buvo apie 143,000. Jų veikla buvo koordinuojama su raudonosios armijos štabu.

Jau pirmąją ofensyvą dieną rusai atsiėkė sensacingų laimėjimų. Keturi rusų frontai birželio 23-28 d. pralaužė šešiose vietose vokiečių liniją, apsupdami Vitebsk ir Babruisk dide-

les vokiečių jėgas. 10,000 vokiečių buvo užmušta ir 20,000 paimta nelaisvėn. Po šio nepasisekimo Hitleris įsakė laikyti Berezinos liniją, bet naujas smūgis buvo suduotas kitur. Liepos 3 d. rusai įžengė į Minską ir rytuose apsupo dideles vokiečių jėgas. Tame "maiše" buvo 100,000 vokiečių, 40,000 buvo užmušta ir 57,000 paimti nelaisvėn, kuriuos privertė parauduoti Maskvos gatvėmis. Vaizdas buvo baisus. Priekyje žygiavo generolai. Gatvės buvo pilnos maskviečių. Vaikai metė akme-

nimis, nors suaugusieji draudė tai daryti. Vyrai laikėsi tyliai, bet daug vyresnio amžiaus moterų buvo sujaudintos iki ašarų ir sakė: "Tai kaip mūsų vaikai... juos irgi siuntė muštis".

Fronte rusų kareiviai buvo mažiau jautrūs vokiečiams. Nesistengė imti vokiečių nelaisvėn ir kad negaišti, vietoj likviduodavo.

Po vokiečių pralaimėjimo Minske, kelias į Lietuvą ir Lenkiją pasidarė atviras. Liepos 4 d., net nelaukiant, kol Minsko "maišas" bus galutinai išvalytas, rusų armijai buvo duotas įsakymas greičiau pasiekti Latviją, Lietuvą, užimti Vilnių, Kauną, Gardiną, Brest Litovską ir persikelti per Nemuną, pasukti žygiuoti į Prusiją ir Lenkiją.

Pasak vokiečių, pralaimėjimas Bielorussijoje buvo sunkiausias, kokį jie susilaukė rytų fronte. Daugiau kaip 25 divizijos buvo sunaikintos ir 350,000 žmonių prarasta.

(Bus daugiau)

Karas buvo pralaimėtas Šveicarijoje

Ši špionažo istorija, kurią pradėdame spausdinti Dirvoje, nepanašė į kitas. Ji mažai kam žinoma, kai tuo tarpu jos herojai nulėmė karo eigą. Allan Dulles, buvęs Amerikos žvalgybos viršininkas, 1964 m. rašė: "... sovietai karo metu naudojo fantastinius informacijos šaltinius Šveicarijoje iš tūlo Rudolfo Roesslerio. Dar šiandien neišaiškintu būdu jis iš vokiečių vyriausios karo vadovybės Berlyne gaudavo informacijas, kurias perduodavo rusams."

Tai nuostabi Rudolfo Roesslerio ir dešimties vokiečių karininkų, nekentusių Hitlerio, istorija.

1942 m. rugsėjo 8 d. šveicarų muitinė prie tarptautinio tilto per Reiną Laufenburge buvo užaliaruota. Šveicarų federalinė vyriausybė įspėjo, kad per sieną į Vokietiją pereis civilis. Tai buvo ypatingas asmuo, kurio nereikia kratyti ir klausinėti. Jis prie savęs neturės jokių asmens dokumentų ir pasirodys punktuoliai 8 val, 15 min.

Rytas buvo gražus, ir jei ne smėlio maišai bei spygliuotų vielių užtvaros vokiečių ir šveicarų pusėj, niekas negalėtų sakyti, kad pasaulis šiuo metu karaliauja. Tačiau tuo metu vyko žiaurios kautynės prie Stalingrado, o Afrikoje anglų aviacija bombardavo Romelio šarvuotus.

8 val. 15 min. punktuoliai prie šveicarų muitinės sustojo juodas automobilis. Iš jo išlipo du asmenys. Vienas federalinės armijos kapitono uniformoje, o kitas paslaptingas civilis. Greitais žingsniais jie artėjo prie tilto, staiga teritorialinės kariuomenės seržantas, išbėgęs iš sargybinio budelės, sušuko:

-- Ei, civiliau, negalima eiti per tiltą!

Kitoj pusėj vokiečių muitininkas pakėlė galvą. Civilis atsiskęs į kapitoną, pusbaisiu pasakė:

-- Mes užmiršome įspėti teritorialinę kariuomenę. Pasistenkit, Meyer, ši reikalą greičiau sutvarkyti. Aš turiu pereiti sieną.

Kapitonas pradėjo kalbėtis su seržantu.

-- Nieko nebus, -- sausiai atkirto seržantas, -- vienintelis asmuo, kuris Šveicarijoje man gali įsakyti praleisti į kitą pusę žmogų be dokumentų, tai pulkininkas Masson.

Po ilgų diskusijų kapitonas pagaliau laimėjo ir pasirašė, kad jis imasi atsakomybės reikalą sutvarkyti. Kai civilis užėjo ant tilto, kapitonas atsistojo ramiai, atidavė jam pagarbą. Tas civilis buvo pulkininkas Masson, šveicarų žvalgybos ir kontrašpionažo viršininkas. Jis vyko misijon, nepatikėdamas jokiame kitame asmeniui.

Kitoj pusėj tilto vokiečių muitininkas žingeidžiai žiūrėjo į artėjantį civilį.

-- Aš esu čia laukiamas.

Nė žodžio nesakydamas, muitininkas pakėlė barjerą ir atidarė duris į muitinės raštinę. Masson buvo nustebintas. Už stalo sėdėjo lietpalčių apsiirėngęs žmogus. Buvo aišku, kad tai iš Gestapo.

-- Jūs tikėjotės čia pamatyti gen. Schellenbergą? -- pasakė vokiečiai. -- Generolas neatvyks. Jis turėjo automobilio nelaimę. Bet nieko baisaus. Jo pavaduotojas majoras Eggen telefonavo ir už dviejų valandų atvyks jus paimti. Jūs pažįstat Eggeną?

Masson žinojo daug dalykų apie Eggeną. Tai buvo SS Sturmabteilungsführer. Jis atstovavo pramoninių grupę Berlyne ir buvo Schellenbergo sekretorius. Eggen turėjo didelių interesų Šveicarijoje. Čia jis darė medžių užpirkimus dėl barakų statybos vokiečių kariuomenei.

Masson pradeda nerimauti. Bet 10 val. 30 min. atvyko Eggen ir paaiškino, kad už dešimties kilometrų Waldshutte galės pasimatyti su Schellenbergu, kuris dėl akcidento negalėjo atvykti.

Walter Schellenberg, 32 m.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

NĖRA REIKALO dar kartą spręst laiko jau išspręstus klausimus. Kai tik paaiškėjo, kad rusų viešpatavimas Lietuvoj užtrunka, tuojau tapo neginčytina ir tai, kas žūtbūtinai reikia kruopščiau stebėti, ką jie su Lietuva daro. Daug anksčiau, negu tas reikalas išplaukė į laikraščių skiltis, mūsų veiksniai ir neveiksniai, nekeldami triukšmo, ėmė palaipsniui taip ir daryt. Atseit, jau senokai aišku, kad to reikia. Tai kas dabar iš tų klausinėjimų ar įrodinėjimų -- gerai ar negerai, reikia ar nereikia tuo rūpintis?

Bet kodėlgi ilgai atsidūrė nekantriai priekaištaujančių, kad, esą, nieko ta linkme nedaroma? Kodėl pridėjo naujų savanorių, ėmusių šiokiomis ir tokiais, o vietom net nei šiokiomis nei tokiais būdais "imti tą jautį už ragų"? Kodėl ištisa jų eilė ėmė kaltinti įpareigotus ar įsipareigojusius veiksmus nesidomėjimu Lietuvos padėtim? Kodėl, sakysim, pora Lietuvoj apsilankusių moteriškių panoro -- ir atsidūrė tam palankiose sąlygose! -- išpūst iš tų apsilankymų heroiško žygdarbio ir net "naujos lietuvių politikos" mitą? Ir kodėl platesnieji mūsų visuomenės sluoksniai iškart ir aštrokai pasidalino į skirtingas stovyklas, kone karą vieną kitai skelbiančias dėl klausimo, ar iš viso reikia ar nereikia, galima ar negalima domėtis Lietuvoj besidedančiais dalykais? Turbūt todėl, kad iš pat pradžių nepataikyta prideramai suversti tą vagą...

Žvalgybon niekad neina visa kariuomenė. Žvalgy skaičius tegali būti labai ribotas. Nei nereikia jų didelio skaičiaus. Tik reikia, kad jų žinios -- daug jų ar mažai, geros jos ar blogos -- būtų ne vaizduotės susikurtos, o rastos tikrovės. Štabas žinias vertina, daro iš jų išvadas ir pagal tai informuoja ar instruktuoja visas savo pajėgas.

Ir mūsų išievinę visuomenė nei įmanoma, nei reikia visiems įsileisti į kruopštų Lietuvos dabarties tyrinėjimą. Kitaip sakant, nėra reikalo, kad visi vakarais įsikniaubtumė tik į tenai dabar leidžiamus laikraščius, knygas, visi iš plokštelių klausytumėmės ar iš gaidų solfedžiutumėm tik ten sukomponuotas dainas, studijuotumėm rusų skelbiamas statistikas, visi susitikinėtumėm su visais iš tenai atvykstančiais, visi važinėtumėm atostogaut tik Vilniun ar Palangon, ir visais kitokiais pasitaikančiais ar suos-tais būdais "tyrinėtumėm okupuotą Lietuvą". Tačiau kas nors turi tai daryt. Ir padaryt taip, kad bent daugumas būtų, tegu ne iki smulkmenų, tegu pačiais bendriausiais bruožais, bet kiek tik įmanoma teisingiau apsišviėt, orientuot, kas ten iš tikrųjų dedasi.

Mūsų nesekmė, regis, bus buvusi ta, kad perdažnai nepajėgėm atrinkti nesvarbių duomenų nuo svarbių, ir kad išvadas darydami perdažnai buvom arba ir tebesam linkę ne iš visų pastebimų duomenų jas daryti, o tik rodyti į tai, kas tinka jau iš anksto susikurtom išvadoms patvirtinti... Toks būdas "užfrontei pažinti" dažniausia ir esti labai nemalonių staigmenų ar net visiškų katastrofų priežastis. Pavyzdžiui, dabar išeina aiškė, kad 1919 metų lenkų "peoviakų" sukilimas Lietuvoj sužlugdo kaip tik dėl tokios priežasties. Mums išėjo gerai, kad lenkai nesugebėjo pažinti ir suprast, kas Lietuvoj dedas.

Mūsų bėda šioj srityj, atrodo, ne ta, kad čekistai deda visas pastangas tik saviškai Lietuvą rodyt, o ta, kad dar nepakankamai išmokom skaityt duomenų "ieroglifus", prie kurių, jei netingim, galim prieit. Vargu ar prasminga svert, kas dėl to kiek kaltas ar nekalts. Visiems tiks mažiau ar daugiau kartų nuolankiai tart "nostra culpa", kad -- ar tenykštę spaudą skaitydami, ar su "agentais" bei ištrūkėliais susitikę, ar net ir vienas kitas ir tenai apsilankę, pirmon galvon teiraujamės apie medžiagines Lietuvos gyvenimo sąlygas, ir tik kada nekada užsimenam apie dvasinio gyvenimo turinį sudarančius dalykus.

Regis, ar tik ne Jonas Aistis anais metais pastebėjo, jog ne kažin kiek svarbos per visus laikraščius skelbt, kad "Vepriuose negalima gaut vinių ir adatų", nesgi kai į Veprius atvažiuos sunkvežimis su vinimis ir adatomis, tai esminė Lietuvos problema tuo dar vistiek nebus išspręsta...

Daug klidžių Lietuvos dabarčiai pajusti yra ten, bet daug jų ir mūsų pačių mąstysenoj. Jokia teorija čia perversmo per naktį irgi nepadarys. Bet laikas, turbūt, padarys.

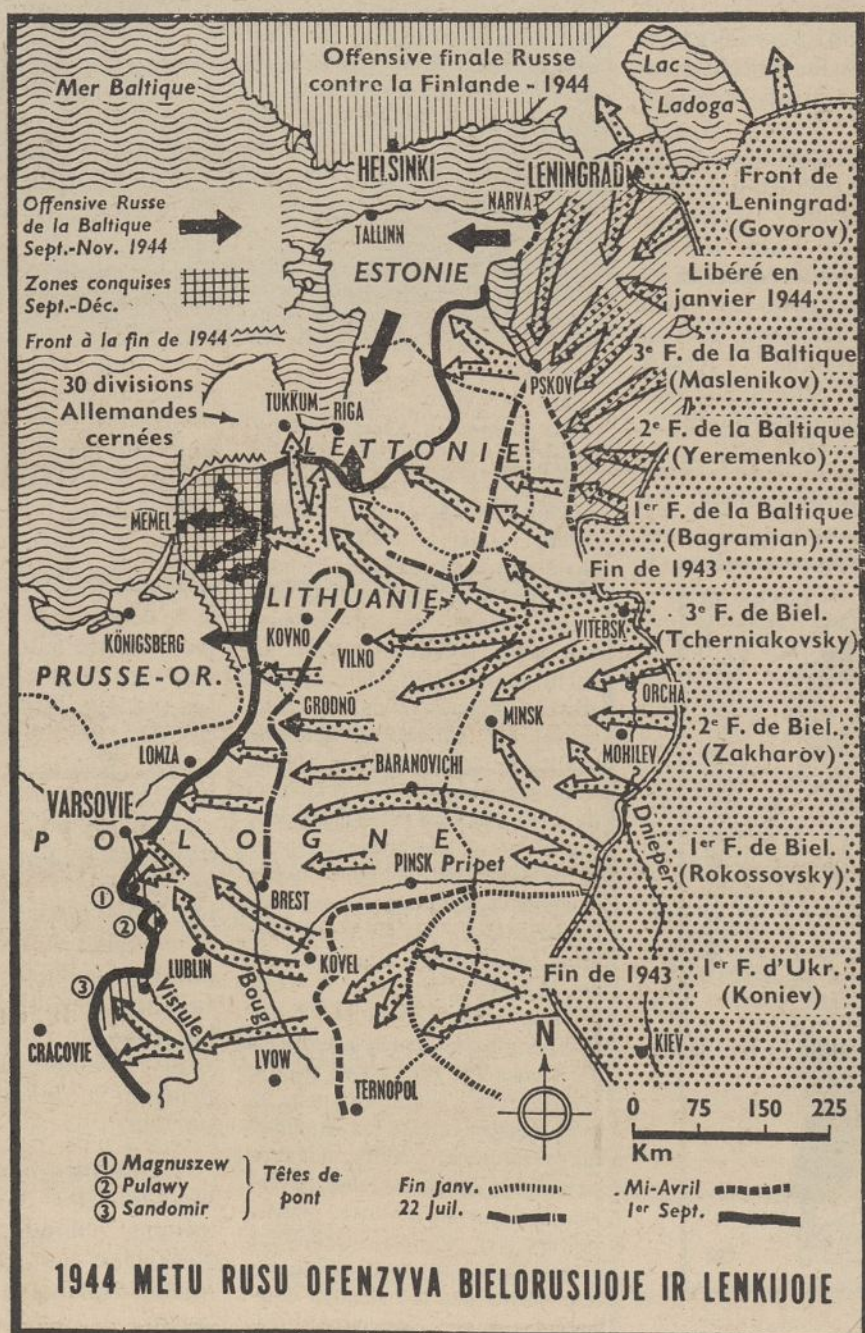

Vokiečių S. D. viršininkas Walter Schellenberg, kurį Himmleris labai mėgo ir pavesdavo atlikti svarbius uždavinius.

amžiaus, Himmlerio vadinamas mylimiausiu vaiku, buvo vokiečių Sicherheitsdienst, sutrumpintai S. D., arba vokiečių politinės žvalgybos, tarnybos viršininkas. Nežiūrint jauno amžiaus, jis buvo laikomas nacių tarnyboje labai gabiu ir patikimu. 1939 m. lapkričio 9 d. jam buvo pavesta pagrobti du anglų žvalgybos karininkus Best ir Stevens, kurie vėliau buvo apkaltinti atentato prieš Hitlerį ruošimu. Jam taip pat buvo pavesta pagrobti kunigaikštienę Windsor Lisabonj 1940 m. ir tik per plauką operacija nepavyko. Tai "sadištis kas džen-telmenas", sakė Vokietijoje nuo-cizmo priešininkai. Bet visi pri-pažino, kad jis buvo gabus ir veiklus.

Pulk. Masson atvyko Vokietijon gelbėti vieną savo vyrų.

(Bus daugiau)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ČIA GYVENA LIETUVIAI...

"Eidami pro namus su Vytim ant lango ar durų, tėvai galėtų pasakyti, — žiūrėk, vaikeliai, čia gyvena lietuviai..." Taip savo straipsnyje rašo Vyt. Jau-nulis, ragindamas platinti ir naudoti Jaunimo Kon-greso progą išleistas stilingas vytukes ne tik ant au-tomobilų, bet ir ant gyvenamųjų namų durų ir lan-gų.

Tokia paprasta, atrodo, priemonė, toks kuklutas prašymas — parodykime, kad čia gyvena lietuviai! Bet kartu, tame kuklume ir paprastume, iš bendro reikalo kilusiame sumanyme ir siūlyme, glūdi verta minėti, kartoti ir priminti gyvenimo tiesa: darykime tai, kas įmanoma padaryti.

Jeį pažvelgsime ir prabėgusį trumpą laikotarpį, pamatysime, kad į gyvenimą įsitraukę lietuviai, kas užsibrėžta, atsiekiame daugiau, nei kalbant apie tai, kas reikėtų daryti, visai nesvarstant savo pajėgumo užsibrėžtoms idėjoms ir sumanymams įgyvendinti.

Kovo 20 diena yra oficialioji pavasario pradžia. Gal tą dieną kur nors dar snigs ir pūstys, gal kai kur jau prasikals pirmieji tulpių žiedai, bet tą dieną žmogaus širdis pajus pavasarį, nežiūrint kokie rūpesčiai jį slėgtų. Gamtai atgimstant, ir lietuviškose širdyse daugelis pajus atgimstančių pavasario žiedų prasiskleidimą. Kaip besapokštume Jaunimo Metų ruošos formalumuose, raginimuose ir skelbimuose, prasišveria jaunimas žiedais ir mintimis, nešant džiaugsmą ir pavasario nuotaikas. Vienas kitas žodis, viena kita mintis, taip kaip viena kita blezdinė — tai dar ne pavasaris. Tai tik pirmieji pranašai, kad kažkas vyksta, kažkas kuriama, kažkam ruošiamasi.

Trumpame laikotarpyje daugelis likime įtikinti, kad ką jaunoji veikėja karta užsimoja, tą ir įvykdo. Kas gi belieka daryti? Pastebėti, kad be reikalo darė, kad neatsitik lausė vyresniųjų eikvojo jėgas, laika ir lėšas? Gal ko gero nieko dar ir nelaimėjo? Gal ir taip. Bet gal ir ne. Nesibijokim paklūpimų, klaidų, gal net dantų griežimo. Svarbu ir tai, kad matome prasisklei-

džiant naujus lietuviškos visuomenės žiedus, skelbiančius artėjantį pavasarį.

(J. Č.)

kėjo pasakyti, kokie medžiai plačiom šakom dengė įvažiavimą į tą sodybą, tai parašiau "liepos ar skrob-lai". Tas pat atsitiko ir su dvaro alėja, kurioj dešim-tis kartų vaikščiojau, o tepavadinau ją tik "dekoratyvinių medžių alėja", neži medžių giminės tikrai nepajėgiau prisiminti. Regiu tik tą seną ir didžiulį lapuo-tį stovintį ant kauburėlio alėjos vakariniame kampe, kurio viršūnėj tupinčią var-ną pašoviau...

Atstumai ir geografinės kryptys sudarė atskirą proble-mą. Nesumetęs pažvelgti žemėlapiu, pasakiau, kad "Lašmen — Pamušio laukai tysojo šiaurės Lietuvoj, už keliolikos kilometrų į pie-tus nuo Biržų". Iš tikro taip yra: Lašmen — Pamušio laukai tyso į pietus nuo Linkuvos, o nuo Biržų ne už keliolikos, bet už kelias dešimt (pagal J. Andriaus Lietuvos žemėlapiu mastelį — už maždaug 55 klm.) į žiemos vakarus. Skaitytojus, kuriuos tokiu geografinės išmanymu bū-siu suklaidinęs, prašau at-leidimo, gi mielam kol. Al. Griauzdei, savo kraštą ge-rai pažįstančiam, nuoširdus dėkui už paklydimo patai-symą.

Tegu būna leista šia pro-ga pataisyti keletą korek-tūros klaidų, kurios iškrei-pė mano pasakojimo min-tis. Pirmoj atkarpoj (Dirva Nr. 17) yra atspausdintas tokis sakiny: "Vietos žmo-nės, lietuviai ir pakruo-jiš-kiai, Boriso Melngailio dva-rą vadino Lašpamūšiu", o turi būti: Vietos žmonės, lietuvių ir pakruo-jiš-kiai... Antrojo atkarpoj mintis susipainiojo tik dėl vienos raidės (Dirva Nr. 18), nes atspausdinta: "At-simenu, a p l a n k e m t i k d a i l ū b a r o n o R o p p o P a k r u o - j a u s d v a r ą", o mudu jį a p l e n k e m, bet neaplan-kėm. Trečiojo atkarpoj (Dirva Nr. 20) klaida įsivėlė į p. Melngailienės vokiečių kalba rašytą telegramą, kuri taip surinkta: "Mein gutte Herr Professor Melngailis...", o turi būti Mein Gatte (mano vyras) Herr Professor... Yra ir dau-giau žodinių bei sintaksinių klaidelių, bet jas nesunkiai gali ir patys skaitytojai pa-sitaisyti.

Mano rašinys apie Laš-men — Pamušį susilaukė atgarsio — išgirdau eilę pa-sisakymų žodžių, atėjo ir vienas kitas laiškas. Su-prantama, tai "džiugina širdį mano", visiems savo skaitytojams esu nuošir-džiai dėkingas. Autoritetin-gas mūsų literatūros žmo-gus savo laiške paryškino Lašmen — Pamušio prarai-dimą, gal pačią didžiausią širdgėlą, kurią Borisas Melngailis išgyveno. Gali-mas dalykas, taip ir buvo, kaip jis man rašo. Aš prie to galiu tik tiek pridėti: dar per anksti, dar yra punktų, kurių negalima skelbti, tik reikia pasakyti, kad Borisas Melngailis iš savo patėvio gavo su-n-k-i-a-i-j-s-k-o-l-i-n-t-ą p-a-l-i-k-i-m-ą (tą faktą aš gerai prisimenu); jeigu neužgri-u-vusi krizė, gal jis būtų iš-tu skolų išsikapstęs, nes ūkis tikrai buvo pelningas, bet krizė prislėgė tokia naš-ta, kurios velionis nebepa-jėgė pakelti.

Stasys Santvaras

ATITAISYMAS

Nuoširdžiai dėkoju už atspausdinimą reportažo iš Vasario 16 minėjimo Day-tone (Dirva Nr. 27). Ta-čia u tenka apgailestauti vieną nemalonią korektūros klaidą, pakeičiantį sakinio prasmę, kur kalbama apie pagrindinio kalbėtojo Al-berto Drukeinio kalbą, bū-tent atspausdinta "...ku-r-io greit paruošta..." o tu-

A. L. Montessori Draugijos Vaikų Namų Chicagoje auklėtiniai su vedėja S. Vaišviliene švenčia Vasario 16 šventę.

NAUJAS ŽYGININKŲ ŽYGIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

suomeniškumas, sako, tin-ka pradėti visų pirma nuo savų namų... Be to, jei-gu čionykštėms pajėgoms pavyktų sukurti nors iki pusės tokį radijo progra-mos turinį, apie kokį norė-tų pasvajoti, tai juo būtų galima "kultūrmainingai" — dalintis ir su visa eile kitų lietuvių kolonijų mainais už ten geriausiai nusisekusius dalykus. Taip iš "parapiji-nio" užsimojimo galėtų iš-augt net ir "kontinentinis" ar "globalinis"...

Kaip raštą rašiusį iš ra-šysenos, kaip autorių iš sti-liaus, taip visuomenininką atspėsi iš metodo. Ir šį ma-žąjį radijo žygėlį žygininkai pradėjo panašiai, kaip per-nykščius didžiuosius, — Naujienos pasakytu, "ne iš-to galo". Būtent, nutarė, rado siūstuvą, sudarė sutar-tį ir tik tada pasikvietė bū-rį visuomenininkų, kuriems ir "įmetė sterbėn tą karš-tą bulvę":

— Steigiam lietuvišką ra-dijo programą New Yorke. Sekmadieniais, nuo 10 iki 11 valandos prieš piet, ban-ga FM 105.9. Pirmoji va-landa kovo 20 dieną. Pra-šom klausyt, remt ir pri-imt savo visuomeninēn nu-savybēn. Kas neturit FM imtuvų — duokit žinią, mes jums parūpinšim gana ge-rų po 26 dolerius vietoj 45-ių. Susimeskit į radijo klubą, imkit. kontroliuokit, skirkit vedėją, o kol kas programa rūpinsis Romas Kezys, pasiremdamas kele-ta "sumobilizuotų" talki-ninkų.

Naujieniškažiūrint, bū-tų galima ir čia įsiseist ir pareikalaut, kad iš geresnio galo pradėtų: kad pirma at-siklaustų Vliko, Tarybos, B e n d r u o m e n s, sušauktų didelį susirinkimą, viską la-bai aiškiai išdėstytų, gautų visų pritarimą, parašytų ir nubalsuotų statutą, išrink-tų valdybą ir tada pradėtų svarstyti, reikia ar nereikia, jei reikia, tai ko, kada, kaip, kokia sąmata, iš kur pini-gai, kokia stotis, kokia va-landa ir t.t. Žinoma, suma-nymas būtų ne šiais ir gal dar ne kitais metais įvyk-dytas, ar greičiausia jis ir iš viso paskestų svarsty-muose. Kaip tikriausiai bū-tų paskendusį svarstymuo-se ir pernykštė manifesta-cija, jei iš tokio galo būtų buvusi pradėta.

Dabar — neber ko gaišt svarstymams. Nauja radijo programa bus. Ir tai ne ka-dai nors, o nuo kovo 20 die-

nos, 10 valandos. Taškas. Ie, atrodo, gerai, kad bus. Tai kaip dabar sakysi ne, nepadėsiu, n e p r i s i d e s i u! Pats Vyčių pirmininkas ir skautų apygardiniai vada-i pasakė su visomis savo or-ganizacijomis prisidėsią ir padėsią. Atsirai, turbūt, ir kitų organizacijų, kurioms bus įdomu pasireikšt.

Žinoma, ir pamurmēt priežasčių yra: banga per trumpa, valanda nepatogi — vieni dar neturi FM im-tuvų, kiti tuo metu nori melstis, tretai dar neišsimie-goję po subatvakario... Vi-sai panašiai, kaip pernai dėl manifestacijos: perbrangu, perdaug ir diena bloga. Ta-da Romas Kezys klasiškai atsakė: "Visos dienos blo-gos. Imam tą, kurią gau-nam". Dabar atsakymas ir-gi buvo tas pats: "Visos va-landos blogos. Imam tą, ku-rią gaunam".

Tiesa, į šį radijo "nuoty-kį" ne visi žygininkai lei-džiasi urmu. Čia Romo Ke-zio ir Antano Mažeikos už-sidegimas. Antanas Snieč-kus pasiryžęs toliau plaukt į pernykščius vandenis — į amerikiečių spaudą, prakalt tenai daugiau plyšių, pro kuriuos pratekėtų daugiau žodžių apie Lietuvos proble-mą. Jis pritaria Mažeikos-Kezio užsimojimui, ge-ru jį vadina, bet kartu ir gailis, kad ne kas kitas tą daro, kad kaip tik jie užsi-krauna — gal būtų ilgam lai-kui — tokią naštą, kuri gal nebeleis jiems dalyvaut s v a r b e s n i u o s e r e i - k a l u o s e...

Bet, "kauliukai jau iš-mesti", reikalas nuspręstas, ir dabar jau kaip bus — taip bus... (A. Mažeika, atrodo, bus apsiėmęs rūpin-tis angliškiosios turinio da-lies perteikimu).

"Gal jie taip tikėdami ir klysta, ar gal žmones per-mažai pažįsta", bet jie tikis ne amžinai tą naštą nešt, o tik pradėt. Pradėt, parodyt pavyzdį, parodyt ko reikia, suorganizuot rėmėjų grupę ir — varykit toliau! Ar iš-eis kaip tik taip, garantijų nėra. Bet jų dar mažiau bu-vo, ar manifestacija išeis, o išėjo.

Ar tai įdomu visiems Dir-vos skaitytojams? Juk tai New Yorko "parapijinis" (atseit, grynai vietinis) rei-kalas.

Taip ir ne. Visų pirma, tai labai liečia ne tik New Yorko, bet ir — dar arčiau! — New Jersey lietuvių ko-lonijas. Radijo studija, iš kurios bus ši programa, tai New Yorke, bet siūstuvai — Newark. Tai jie ten ypač gerai galės girdēt ant-rą, naują, turbūt ir kiek ki-tokią lietuvišką radijo pro-gramą. New Yorko rytuose ("Richēvene") kažkas net susirūpino, ar girdės iš Newarko. Pasirodo, ir ten girdis visai gerai, tik, žino-ma reikia būt "pažangiems" — nesėdēt prieš keliolika metų įsigyto vien vidutinių bangų imtuvo (FM dabar jau šių dienų civilizacijos būtinybė gi!).

Bet turėtų pasidomēt ir kiti, tolimieji, kurie tuo tarpu negirdės šios naujos programos turinio. Pasido-mēt, kaip toki dalykai mū-suose gimsta ir koki daly-kai iš jų išeina. (vř)

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gau-nama DIRVOJE. Kaina — 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

D I R V A ,

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujanų prekių labai priėnamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą. Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DAR KELI SAKINIAI
PRIE "DVARO, Į KURĮ
NEBEGRĮŽOM"...

Vienoki ar kitoki atsimi-nimai gali turėti keliaropią reikšmę. Išskirtinai jie yra reikšmingi, kai norime iš arčiau pažvelgti į išgyven-tą laikotarpį ir į tą laiko-

tarpio žmones bei jų pa-stangas.

Niekad iki šiol atsimini-mų nerašęs, kai atsisėdau prie "Dvaro, į kurį nebe-grįžom", pamačiau, kiek daug sunkumų yra "paša-kyti teisybę" apie tą dar-juk tokią netolimą praeitį! Žmonės, jų veidai, jų žo-džiai, jų būdo bruožai ir kū-rybiniai polėkiai yra gana giliai atmintin įsirėžę, bet dekoracija pusėtinai nū-blukusi. Sudėjus į krūvą visų apsilankymų dienas Lašmen — Pamušin, man rodosi, susidarytų daugiau negu pusė metų. O kai rei-

AKIMIRKOS

Nugalėto žmogaus ginklai

Kaip ir kiekviena emocija, ją stiprinant ir vis padirginant, taip ir politika lengvai gali virsti aistra. Šios aistros lietuviui netrūko senovėje, nestinga ir vėliausiais dešimtmečiais.

Tačiau, spėju, yra retas dalykas, jog vyriausiu pasivadinęs tautinis komitetas specialiai surašytų nutarimą, kad Lietuvos laisvės kovojė politika turi stovėti "visų pirma", o jo pirmininkas tuo pačiu metu pabrėžtų, kad "politiniam pradui teikiama pirmumas prieš kultūrinį pradą".

Ir kai šitaipos skelbiama tokiais laikais, kai per politiką bene mažiausiai tėra galimybių užsienyje išsaugoti lietuvių tautinę gyvybę ir pagreitinti tenajos tautos išlaisvinimą, tai jau būtų gal dviguba aistra, tikras siautulyš...

Suprantu tą aistrą, domiuosi ja ir didžiai gerbiu. Nesiginėsiu — ne vieną druskus maišą pats esu išvalgęs bepolitikuodamas ir nuodėmiaudamas. Bet aš turiu dar savo atskirą aistrą, truputį kitonišką, tokią lyg ir papildomą, ir ją degu nemažiau karšta. Tad mes neturėtume per daug stebėtis vienas kito principais, nes pagaliau esame lygūs "ekstremistai".

Savąja aistra sergu ir degu jau nuo senai. Nesvarbu, kokių laikydavus politinių ar partinių pažiūrų, bet man beveik nuo vaikystės vis vaidenosi, kad tiek paskyro žmogaus, tiek visos tautos vertė ir pajėgumas priklausio nuo galimai brandesnio jos kultūrinio lygio.

Tai labai paprastas ir neoriginalus atradimas. Dažnas jį žino arba iš istorijos arba iš gyvenimo praktikos patyrimų. Jei kartais nuo daugumos čia kiek skirdavusi, tai nebent savo įkyresniu užsispyrimu ieškoti šių vertybių mūsų tautai ir jas vis pabrėžti.

Girdime ir dabar kartais ne vieną vyresnio amžiaus rašytoją, dailininką, muziką ar šiaip mokslininką rūščiai, net piktai pasibarant, jog nepriklausomos Lietuvos valstybė buvusi jiems pamotė. Ji nepakankamai rėmusi mokslininkų ir menininkų kūrybinius darbus, nesirūpinusi kultūra, nepaisiusi dvasinio tautos ugdymo, vis liūto dalį skyrusi verslininkams, valdininkams, kariuomenei, politikai ir policijai. O kad Smetona dar ypač rėmęs dvarininkus, tai socialdemokratai su valstiečiais liaudininkais ir kun, S. Yla dar ir ligi šiol tebėra giliai įsitikinę...

Abejotina, ar mūsų valstybė ir net prezidentas Smetona, apamai paėmus, būtina turėjo tik tokių blogų intencijų. Visos ir

įvairių pakraipų vyriausybės švietimo ir kultūros reikalams skyrė dėmesio ir lėšų, galima sakyti, normaliai, — tiek kiek jaunos ir dar labai neturtingos valstybės biudžetas išnešė ir kiek atrodė būtina, tuo pačiu metu tenkinant ir visus kitus taip pat svarbius reikalus. Tačiau mūsų kai kuriems atrodė, kad švietimo ir ypač kultūros ugdymo bei rėmimo sričiai buvo negana parūpinti normalius išteklius, bet reikėjo sielotis žymiai daugiau ir teikti išskirtiną, "nenormalią" paramą.

Gal ir taip. Bet kartu nepamirština, kad jokia vyriausybė negalėjo lošti tik viena korta, turėjo skaitytis subendrom žmonių nuotaikomis, pažiūrom ir tautos būdu. O mūsų tautos būdas niekada nebuvo palankus atiduoti pirmenybę kultūrai prieš politiką ir karus. Keista, liūdna ar juokinga, — bet tokie mes buvome nepriklausomoje valstybėje, tokio pobūdžio stiprybės ir išpraities daugiausia sėmėmės.

Tas "tautinis bruožas" mano tuomet dar labai jaunoje širdelėje įkėlė daug skausmo. Kai pro tarpiais vis pasirodydavo spaudoje užuominų, jog mums reikia labiau stiprinti kultūrinės institucijas ir įkurti Kultūros Fondą tam remti, aš su visu jaunuolio nepritvymu ir naivumu pradėjau rašyti straipsnius, kad mums žūt būt ir tuojau pat reikalingi — Kultūros Rūmai! Kai valdžia vis steigė įvairius "rūmus" profesijų bei luomų reikalams puoselėti (Žemės ūkio, Prekybos ir Pramonės, Darbo...) man atrodė nepateisinama, kodėl mes vis dar neturėjome "pačių svarbiausių" — Kultūros Rūmų.

Apie tai kartą parašiau valdžiai artimame Vairo žurnale ir paskui polemizavau su abejingaisiais, bet jutau, kad daug dėmesio tai nesukelia.

Iš vyriausybės sluoksnių susidomėjo tik vienas švietimo viceministras K. Masiliūnas. Porą kartų tam reikalui jis buvo net sukviets privatus diskusinius pasitarimus. Ten pamačiau, kad ta Kultūros Rūmų problema jam kiek įdomi, bet dar labai neaiški, o kitiems mažiau įdomi, tik dar neaiškesnė, ir iš viso niekas jokių apčiuopiamų planų neturėjo.

Tiesa, laikai buvo bauriai nepalankūs kultūrai. Vokietijoje jau siautėjo hitlerizmas, atvirai šūkaujant apie "Rytų erdvės" užgrobimą. Pradėjo paraku smirdėti Vakaruose ir dargi Pietuose. Kur tu, broleli, čia daug bėpasirodysiu su kultūrom, literatūrom ir menais! Kas tave bešgirs, kai ir mūsų aukštąsias įsigalėjo daug svarbesnės gen.

BRONYS RAILA

S. Raštiko "militarinės koncepcijos", kurioms kasmet reikėjo naujų milijonų litų ir vis galo nesimatė?

Tos naminės įtampos ir tarp tautinio nerimo atmosferoje buvo šis tas naujo įsteigta. Bet ne Kultūros Rūmai ir ne Kultūros Fondas, — o Ginklų Fondas...

Be abejo, nei liaudis, nei valdžia nebuvo tokia naivi, jog tikėtų, kad tan fondan suaukojus pusę ar ir ketletą milijonų litų, staiga jaučiamai sustiprėtų Lietuvos galybė ir saugumas. Ginklų Fondo idėjos pagrindą daugiau sudarė savotiškas galvojimas, kad tuo būdu bus galima labiau sustiprinti visuomenės moralę, arčiau įtraukti visą tautą į sparnuotai skelbiama sąjūdį "neatiduoti priešiui nė vienos lietuviškos žemės pėdos".

Tačiau karinės ir politinės moralės tais planais ir išlaidom nepavyko sustiprinti. Neilgai trukus, glaudžioje agonijoje viskas pasirodė, viskas labai aiškiai, — kaip tauta per kelius akimirkų gali likti pasibaisėtina nuoga. Nuoga, nuogutėlė, be ginklų, be žvaigždėtų uniformų, be Žemės ūkio, be Pramonės ir Pramonės Rūmų, be ekonominio tvirtovių, be karo ir be politikos...

Be Nepriklausomybės ir be laisvės.

Ir su kuo tada lieka tas kariškai ir politiškai nugalėtas žmogus, neapgintas ir visų apleistas?

It audros išrautas medis atvirame lauke, jis lieka tysoi su laužytas ir vienišas, vienas pats su savimi. Jo namai nebe namai, viskas atimta, sugriauta, apspaudyta. Jam nieko nebe paliko, kaip tik tai, kas ruseno jo galvoje ir krūtinėje, ir ko joks priešas dar negalėjo išplėšti.

Tai jo dvasia. Jo tautinė dvasia.

šia, jo tautinė sąmonė, jo garbė, jo asmenybė išiverpusios moralinės ir kultūrinės vertybės. Tai vienintelis pagrindas, kurį atsiėmęs jis dar galėjo jausti, kad gyvenimas vertas iškentėti.

Jei tautinės ir visuotinės kultūros brandinimas lietuviškame žmoguje buvo viena iš pagrindinių sąlygų jo šalies pažangai paspartinti nepriklausomoje valstybėje, tai kultūrinį vertybių ugdymas ir per jas dvasinių "ginklų" kalimas tapo, turbūt, svarbiausioji ir sunkiausia suardoma pajėga tautos egzistencijai išlaikyti nelaisvėje. Su tuo lietuvis dar gali būti gyvas, išlikti savaimingas, vėl atsistoti ir laisvę laimėti.

Kodėl manytume, kad tie patys įstatymai negalioja laisviesiems lietuviams Vakaruose ir Amerikoje, kur juos vis šaukiam gyviai įsijungti į laisvės kovą ir ... (graudu net minėti) išlaikyti lietuvių?

Likiminiai įstatymai lygiai galioja ir čia, ir net labiau. Kas gi eis iš Amerikos, kas gi ruošis lietuviškai išlaisvinimo kovai, jeigu pati lietuvių bėgia vis daugiau blėstų? Ar nevirs tada tie šūliai ir teoriniai politikų laisvinimo sampratos dėsniai vis tuštesniu ir graudesniu tuščiažodžiuviu?

Tautinės kultūros kūrybos ir visų jos apraiškų puoselėjimas, išgyvenimas, vertinimas ir rėmimas yra pirmutinė sąlyga, kad laisvasis lietuvis išliktų gyvas, savaimingas, įdomus sau pačiam ir kitiems, pajėgus ir trokštantis dalyvauti savo tautos laisvės byloje.

Bet mūsų kai kurie vis tebeįrodinėja, nutarimus surašo ir net, anot P. Stravinskio, "lyg ir savo rūšies teisinis potvarkius" išleidžia, kad — girdi, pirmenybė skirtina politiniam pradui. Prieš ką? Gi prieš kultūrinį pradą! Jam ne tik nepripažįstama pirmenybė, bet ir lygybės galimasi!

Kaip sau norit, broliai tautiečiai, mes vėl pradėdam iš naujo. Tik dar blogiau, negu karalius

Mindaugas prieš 700 metų. Anas irgi labiausiai rūpinosi kova už valdžią, karais ir politika. Tegu ir labai pavėluotai, bet vis dėlto nors krikščionybę priėmė, kas tada reikė drąsų žingsnį pažangios dvasinės kultūros pradui įsisavinti. Už tai jis gavo ir karališką karūną. O kam reikėjo karūnos iš svetur ieškoti? Pats galėjo užsidėti, nepirkdamas ir nesiklausdamas.

O ką mes šiandien, jau seni krikščionys, begausim per pliką politiką, kai net visos krikščioniškosios bažnyčios, ir Romą įskaitant, vis labiau agituoja už

taiką ir ramią koegzistenciją su bolševikinėmis santvarkomis? Kadaisė Romos popiežiai siųsdavo Lietuvos vienuolius kankinius vyskupauti, — o dabar jau Kosi-ginas atsiunčia Romon kitą lietuvių kunigą konsekruoti vyskupu, pašalinę ir ištrėmę jam nepatinkamus senosius...

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanewski, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- Leroux Strawberry or Cherry liqueur 5th — 3.69
- Asbach Uralt-Import. Germ. brandy 5th — 5.49
- Import. 5 Str. French Cognac 5th — 5.75
- Napoleon Brandy 5th — 3.35

- Coeur de France Cordials 5th — 2.98
- Liebfraumilk Import. German Wine 5th — 0.98
- Bordeaux Import. French Wine .. 5th — 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ŠEŠIASDEŠIMTMETIS NUO PIRMOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO PHILADELPHIJOJE

PROF. DR. J. PUZINAS

S. m. sausio 22 d. sukako 60 metų, kai Philadelphiaje buvo suauktas pirmasis Amerikos Lietuvių Seimas. Jis vyko 1905 metų revoliucinio sąjūdžio Lietuvoje poveikyje, todėl tenka stabtelėti ir ties seimo proistore.

1905 M. REVOLIUCIJA RUSIJOJE IR JOS ATGARSIAI LIETUVOJE

Kieta ir neapdairi rusų carų vidaus politika tolydžio brandino plačiosios imperijos viduje didžiulį nepasitenkinimą autokratine valdžia ypač darbininkų miesto varguomenės, valstiečių ir pažangiosios šviesuomenės tarpe. Jau nuo 1901 metų vis labiau tvinko revoliucinės nuotai-kos, dažnėjo darbininkų streikai, valstiečių neramumai ir augo Rusijos pavergtų tautų išsilaisvinimo sąjūdžiai. Nesėkminga rusų-japonų karo eiga taip pat nustatė žmones prieš valdžią. Tetrūko mažos kibirkstėlės, kad Rusijoje įsižeibytų revoliucinė ugnis. Netrukus susidarė ir proga revoliucijai įsiliiepsnoti. 1905 m. sausio 9 (22) d. rusų stačiatikių popas G. A. Gaponas Petrapilyje suorganizavo didžiulę darbininkų demonstraciją. Taikinga minia susitelkė prie žiemos Rūmų ir norėjo įteikti carui peticiją, kur buvo prašoma amnestijos suimtiesiems, pilietinių

laisvių, darbininkų padėties pagerinimo, laipsniško žemės perdavimo valstiečiams ir steigiamojo susirinkimo suaukimo. Demonstrantų išsklaidyti atvykusi kariuomenė paleido šūvius į minią. Užmušta per 1000 ir sužeista apie 500 žmonių. Garsas apie tą "krūvinąjį sekmadienį" Petrapilyje tuojau pasklido visoje Rusijos imperijoje. Didesniuose pramonės miestuose kilo darbininkų protesto streikai, demonstracijos, daug kur susiremta su policija ir kariuomene ginklu. Ėmė kurtis ir darbininkų tarybos (sovietai). Neapramino įsisiūbavusios revoliucijos ir spalio 17 d. caro paskelbtas manifestas. Tačiau gruodžio mėnesyje revoliucija Rusijoje buvo palaužta, bet revoliucinis sąjūdis dar buvo gyvas 1906-1907 m.

Po "krūvinio sekmadienio" revoliucinė banga tuojau užliejo ir Lietuvą. Prasidėjo darbininkų protesto streikai Vilniuje, Kaune, šiauliuose, Panevėžyje ir kitur. Pajudėjo ir ramūs lietuviškas kaimas. Imta siuntinėti carui peticijas, kuriose prašyta kraštui daugiau laisvės. Nerimo ir žemės ūkio darbininkai. Pasitaikydavo ir ginkluotų susirėmimų su rusų policija ir kariuomene. Darbininkų tarpe revoliucinė ugnį daugiausia kurstė socialdemokratai, o žemės ūkio darbininkuose veikė Vinco Kapusko 1904 m. įsteigta organizacija "Draugas". Ir vieni ir kiti skleidė atsisaukumus, organizavo masinius susirinkimus ar mažesnius mitingus su prakalbomis. Neatsiliko ir lietuviai demokratai, tik jų veikimo taktika buvo nuosaikesnė ir ramesnė. Jie daugiau kėlė Lietuvos laisvės reikalavimus. 1905 m. birželio mėn. Lietuvių Demokratų Partija paskelbė atsisaukimą "Išvien į kovą!" (Varpas, 1905 m., nr. 6, psl. 57). Ten rašoma:

"Atsikratykim nuo Maskolių caro biurokratų valdžios, kuri per tiek metų slėgė Lietuvą politiškai, ekonomiškai ir tautiškai!... Lietuva pati savimi turi rūpintis, ir nieks kits į jos reikalus neprivalo kištis! Męs patys turime pasirūpinti būsimosios Lietuvos surėdymu! Tą turi atlikti įsteigiamasis susirinkimas Vilniuje, išrinktas vi-

suotinu, lygiu, betarpišku ir slaptu balsavimu, neišskiriant tautos, lyties ir tikėjimo.

Įsteigiamasis susirinkimas Vilniuje tesustato pamatinis autonomiškosios demokratiškos Lietuvos įstatymus... Kad kuoteisingiausiai būtų atlikti rinkimai į įsteigiamąjį susirinkimą Vilniuje, turi būti prieš tai užtikrinta laisvė žodžio, spaudos, susirinkimų ir draugijų, ypačtos ir namų nepaliečiamybės; turi būti suteikta tiesa pagrįstą į Tėvynę visiems taip vadinamiems politiškais prasikaltėliams... Kviečiame partijų ir ne partijų žmones susitelkti tam laikinam veikimui į krūvą išvien pavyti darbą. Męs įkūrėme kovos išdą. Kviečiame rinkti kam išdū pinigus visus, kam tik brangi idėja autonomiškos Lietuvos, ant demokratiškų pamatų surėdytos. Kviečiame juos glausties į vieną krūvą, steigti kovos kuopas, skelbti tarp liaudies tą idėją žodžiu ir raštu, organizuoti dabartinės valdžios boikotą... Męs šiuo žygiu paduodame iniciatyvą sutvėrimui kovos centrališko komiteto, į kurį įeity partijų ir ne partijų žmonės; į tokį komitetą ir mūsų atstovai su tam tikrais ištekiais galės įteiti. Jeigu tokio komiteto negalima būtų įvykdyti dėl kokių nors netikėtų kliūčių, mūsų kovos komitetas veiks savarankiai, stengdamas patraukti kuodaugiau ir neparatyviškų žmonių. Varys jis kovą visokiais ginklais, kurie prigulės nuo laiko, aplinkybių ir Lietuvos spėkų".

1905 m. liepos 2 d. Sasnavoje (Marijampolės aps.) įvykusioje demonstracijoje vėliavoje buvo įrašyta: "Šalin caro valdžią. Lai gyvuoją laisva, nepriugulinta Lietuva!" Mokytojų suvažiavimuose reikalauta lietuviškų mokyklų ir t.t. Tačiau kulminacinis laisvės siekimų taškas buvo 1905 m. gruodžio 4-5 d. Vilniuje suauktas seimas, kuris dėl savo reikšmės vadinamas Didžiuoju Vilniaus Seimu. Čia susirinko apie 2000 atstovų iš įvairių Lietuvos vietų ir pareikalavo Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje.

(Bus daugiau)

Nepriklausomybės šventės proga, vasario 19 d. Kr. Donelaičio liuanistinės mokyklos ketvрто skyriaus mokiniai šoka Kalvelį.
V. Noreikos nuotrauka

DAR VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

Jau, rėdos, prabėgo beveik du mėnesiai po inž. Valdo Adamkavičiaus pra-nešimo Chicagoje, bet ir vėl

tyla: nei LB Vokietijos Krašto Valdyba, nei Pasau-lio LB Valdyba dar jokio nutarimo nėra paskelbusi.

Neatsiliepia nei kiti du Va-sario 16 gimnazijos revizo-riai. Būrelių vadovai vieni kitų klausinėja ką daryti, o šalpos darbas, rodos, ne-labai juda pirmyn.

Tiesa, buvo balsų spau-doje, kad viskas tvarkoj ir nereikia jaudintis dėl V. A. pranešimo, nes tie revizo-riai, esą, beveik nieko ir ne-tikrino, atsakingų asmenų nepaklausė ir tas praneši-mas beveik iš piršto išlauž-tas. Tačiau didžiūma tiki, kad V. A. tikrai žinojo Va-sario 16 gimnazijos padėti, nes po jo pranešimo daly-viai priėmė rezoliuciją-nu-tarimą, kurį pasirašė net prel. M. Krupavičius ir kiti garbingi lietuviai. Sunku patikėti, kad jie visi neži-notų ką daro.

Vasario mėnesio "Laiškai Lietuviams" numeryje Tė-vas J. Borevičius, S.J. na-grinėja tą klausimą ir, ma-no nuomone, siūlo labai ge-rą išeitį: mokinius perkelti į gerą vokišką gimnaziją, o vietoj lietuviškos gimnazi-jos palikti tik bendrabutį su 4-5 prityrusiais mokyto-jais auklėtojais, kurie dės-tytų liuanistinius dalykus ir prižiūrėtų bendrą auklė-jimą lietuviškoj dvasioj. Būtų gal pigiau ir naudin-giau ir mokslo, ir lietuviš-kumo reikalui, nes iš 56 iki šiol baigusią gimnaziją vos apie 3% dalyvauja lietuviš-koje veikloje.

Tokia mintis jau prieš keletą metų buvo keliami dabartinio Pasaulio LB val-dybos pirmininko p. J. Ba-čiūno, tik anuomet toji min-tis buvo praleista negirdo-mis. Bet dabar tas klausia-mas pasidarė labiau komp-likuotas, nes pastatytas naujas pastatas ir visas turtas įkeistas už daugiau kaip 500,000 DM skolą. Jei-gu gimnazija neveiks, tai ir to sunkiai įgyto turto — "pilies" su naujuoju pasta-tu nebeteksime, nes skolin-tojai pareikalaus grąžinti skolą. Atrodo reikėtų žut-būt sukelti reikiamą sumą pinigų, atmokėti skolas ir tada su tuo turtu galėsime daryti kaip tinkami. Bet iš kur gauti 130,000-140,000 dolerių?

Visi tie klausimai labai prie širdies visiems ilgame-čiams gimnazijos rėmėjams ir daugelis jau susilaiko au-koje, o kiti ir visai atsisa-ko. Palikti visa kaip buvo, Dievo valiai, niekam nebus pasitarnauta ir anksčiau ar vėliau be jokios naudos lie-tuvių visuomenei neteksi-me gimnazijos, ir lietuvių aukomis įgyto turto. Kaž-

kas skubiai turi imtis ini-ciatyvos tą klausimą iš-spręsti ir, jeigu jis bus ra-dikalai ir tinkamai išsprės-tas, gal dar galėsime tą skęstantį laivą išgelbėti.
A. Mikoliūnas,
Cleveland

ŠOFERIO ALGA — 36 KAPEIKOS UŽ VALANDĄ!

Sunkvežimio šoferio atly-ginimas Lietuvoj — 63 rub-liai 80 kapeikių mėnesiui, arba 36 kapeikos už valan-dą. Skaičiuojama, kad alga gaunąs šoferis per mėnesį vidutiniškai turi būti dar-be 175 valandas, arba 25 dienas po 7 valandas. Tokį patį atlyginimą (36 kapei-kas už valandą), kaip pa-aiškina Taryb. Mokytojas (1966/14), tegali gauti ir instruktorius — mokyto-jas šoferių kursuose.
(ELTA)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DETROIT

KAZIUKO MUGĖ

Kovo mėn. 6 d. Detroito skautai ir skautės Lietuvių Namuose turėjo savo tradi-cinę Kaziuko mugę.

Mugę atidarė ir žodį tarė LB Detroito apylinkės pir-mininkas Dr. V. Majauskas. Pati mugė savo prekėmis ir išsidėstymu buvo gausi ir imponuojanti.

Visos išdėstytos budelės buvo labai gražios ir pa-trauklios, išdirbiniais, kep-sniais bei prekėmis gausiai apkrautos. Labai gražų vaizdą sudarė D. L. K. Min-daugo D-vės parduotuvė ir skaučių atstovaujama Pa-langos užkandinė.

Skautai kasmet vis ge-riau ir puikiau pasirošia. O bufetas — virtuvė žemu-tiniame aukšte irgi buvo pilna žmonių. Valgykla sa-vo patiekalais buvo turtin-ga gerai paruoštais val-giais.

Kaziuko mugėje padova-nota dailininko V. Petravi-čiaus paveikslą laimėjo Jo-nas Kučinskas. (ag)

HELP WANTED MALE

WANTED
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
BRIDGEPORT OPERATORS
TOOLMAKERS
LATHE OPERATORS
HARDINGE OPERATORS
VERTICAL MILL OPERATORS
&
HELPERS

Tool room experience fixtures & gauges. Day shift. Overtime & fringe benefits.

OLSEN MFG. CO.
4622 DELEMERE BLVD.
ROYAL OAK, MICH.
(27-31)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1st CLASS MEN
TOOL & DIE MAKERS
AND
PRESSMEN
SHEET METAL PROTOTYPE
LAYOUT MEN
Able to do hand work from blue-prints. Steady work. Top rates. All benefits & profit sharing.
APPLY IN PERSON
HOFLEY MANUFACTURING CO.
22534 GROESBECK HWY.
WARREN, MICH.
(29-35)

TOOL & CUTTER GRINDERS

Permanent positions paying up to \$3 per hr. for men on 1st and 2nd shifts to set-up and operate surface and other grinders to grind tools, cutters, etc. Liberal vacations, profit sharing, sick leave and insurance plans. Steady jobs with a growing company. Call Mr. Kanouse, 438-8000 for interview.

LESLIE CO.

425 VALLEY BROOK AVE.,
LYNDHURST, N. J.
An Equal Opportunity Employer
(30-32)

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
OR
1st CLASS SKILLED MEN
ALL AROUND MACHINISTS
DIE MAKERS
JIG & FIXTURE MEN
TOOL GRINDERS
TOOL MAKERS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance work. Day shift. Steady employment for qualified men. Fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE
LLOYD TOOL CO.
G 4341 S. SAGINAW
FLINT, MICH.
(25-30)

JOURNEYMEN
DIE MAKERS

To built small progressive Dies from Part Print. Full or part time. Steady work. Top wages & overtime. Life & Hospitalization, fringe benefits.

CASS MACHINE
691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH.
(29-35)

M A L E

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

TOOLROOM

MILL

MACHINE

REPAIRMEN

MUST HAVE

JOURNEYMEN STATUS.

BOWER ROLLER
BEARING DIV.

1181 Charlevoix
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity
Employer
(27-33)

LIETUVIŠKAS PLOKŠTELES GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI PASTU PER DIRVĄ.

DAINOS, D. Lapinsko kėmp., įdainuotos A. Stempužienės
HI-FI\$6.00
STEREO\$7.00

CLEVELANDO VYRŲ OKTETAS —
HI-FI\$6.00

DAINŲ IR ARIJŲ REČITALIS, įdainavo sol. J. Vaznelis
HI-FI\$5.00

LIETUVIŲ IR KITŲ KOMPOZITORIŲ DAINOS —
įdainavo B. B. Valterienė
HI-FI\$5.00

LIET. MENO ANSAMBLIS DAINAVA —
Kalėdinių giesmių rinkinys
HI-FI\$5.00

O RAMUNELE PASAKYK — B. Tamošiūnienė
populiari muzika
HI-FI\$6.00

POEZIJA — A. Gustaitis ir St. Santvaras
HI-FI\$5.00

AR PAMENI — Vanda Stankus pop. muzika ir dainos
HI-FI\$5.00

SUTEMŲ GARSAI — Vanda Stankus
HI-FI\$5.00
STEREO\$6.00

PAVERGTOS TĖVYNĖS MUZIKA — Nr. 1 ir Nr. 2
HI-FI\$5.00

AR ŽINAI TĄ ŠALĮ — įdainavo sol. Roma Mastienė
HI-FI\$5.00

DAINUOJAME SU LIONE — L. Juodytės
liet. dainų rinkinys
HI-FI\$5.00

LIONĖ JUODIS AT TOWNHALL — Dainos ir arijos
įdainuotos L. Juodytės 5 kalbomis
HI-FI\$5.00

DAINOS IŠ LIETUVOS — sol. L. Juodytė ir
RŪTOS Ansamblis
HI-FI\$4.00
STEREO\$5.00

DAINŲ IR OPERŲ RINKINYS —
HI-FI\$5.25

BOSTONO LIETUVIŲ MISRUS CHORAS —
HI-FI\$4.25

ALICE STEPHENS SINGERS —
lietuviškų dainų rinkinys
HI-FI\$4.95

LINKSMIEJI BROLIAI — J. Petrauskas, K. Dineika
ir kt. humoro ir muzikos rinkinys
HI-FI\$5.00

Visa eilė trumpo grojimo liet. dainų ir muzikos plokš-telių nuo \$1.75 iki \$2.25. Siuskite savo pageidavimus, nes sąrašas per ilgą skelbimui.

Siųsdami užsakymą paštu pridėkite prie plokštelės kainos 25 c. pašto ir persiuntimo išlaidoms.

Užsakymus su čekiu ar pašto perlaida siųskite šiuo adresu:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DAR GALIMA ĮSIGYTI!

papiginta kaina Dirvos iš-leistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lie-tuvių kalboje. Knyga gausai iliustruota reto-mis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamies knygų išpar-davimo vajum, moka tik

10 DOL.

už keturias knygas.

IŠKIRPTI

DIRVOS ADMINISTRACIJAI

6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Aša-ras Maskvoje, Kelias Į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

• ALT Clevelando skyrius vasario 13 d. Clevelande surengė Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 48 metų sukakties minėjimą.

Minėjimo metu, išdalintais vokeliais, buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Buvo surinkta \$1045.00. Surinktieji pinigai \$1045.00 yra pasiųsti Amerikos Lietuvių Tarybai. Aukų rinkimas tęsiamas. Kas iš Clevelando lietuvių dar neįteikė Lietuvos laisvinimo reikalams skirtą auką, malonėkite pasiųsti ALTO Clevelando sk. išdininkui L. Leknickui — 3142 Redwood Rd., Cleveland Hts., Ohio 44118.

• Dail. Kazimieras Žilinskas Čiurlionio Ansamblio namuose, kovo 19 d., 7 val. vakare kalbės apie M. K. Čiurlionio kūrybą.

• D. L. K. Birutės Draugijos Clevelando Skyriaus narės š. m. kovo mėn. 20 d., 9 val. ryto šv. Jurgio parapijos salėje paravinės savo pagamintus skanėstus; tortus, pyragaičius ir šaldytus koldūnus.

Pelnas skiriamas Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus leidiniui išleisti.

D. L. K. Birutės D-jos Valdyba

• Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė "Suktinis", vadovaujama J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko vasario 27 d. reprezentavo lietuvių tautybių festivalyje Clevelando Music Hall. The Cleveland Press rašo, kad lie-

PAGERBKIME MŪSŲ DIDĮJĮ KŪRĖJĄ MIKALOJŲ KONSTANTINĄ ČIURLIONĮ (1875-1911)

MINĖJIMAS-KONCERTAS CLEVELANDE

[VYKS 1966 JAUNIMO METAIS KOVO 20 D., 3:30 VAL. P. P.

ŠV. PANELĖS N. P. LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE (Neff Rd.)

Minėjime kalbės prof. A. AUGUSTINAVICIENĖ — tema M. K. Čiurlionio kūrybinis pasaulis.

Koncertinėje dalyje M. K. Čiurlionio kūrinius išpildys: pianistas A. KUPREVIČIUS, Lietuvių styginis kvartetas iš Chicagos, vysk. Valančiaus Liet. Mok. "AUKURO" ansamblis, LTM Čiurlionio Ansamblis. Dirigentas komp. ALFONSAS MIKULSKIS, Kanklių orkestro vadovė ONA MIKULSKIENĖ.

Minėjimas-koncertas prasidės numatytu laiku. Įėjimui auksama: \$2.50, \$2.00 ir \$1.00 (vietos numeruotos). Kviečiamas įsityti šv. Jurgio parapijos salėje po lietuviškų pamaldų, prie įėjimo ir užsakant telefonų pas I. JONAITIENĘ — 681-2849.

M. K. Čiurlionio dailės reprodukcijų parodos atidarymas — kovo 19 d., 7 v. v. Čiurlionio Namuose. Kalbės dailininkai — K. ŽILINSKAS ir A. VAIKŠNORAS.

Pamaldos, skirtos už M. K. Čiurlionio sielą — kovo 20 d., 10:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje.

Kviečiame lietuvių visuomenę pagerbti Didįjį Genijų savo atsilankymu jo 90 metų gimimo ir 55 metų mirties minėjime.

Čiurlionio Ansamblio Sidabrinio Jubiliejaus Komitetas

tuvių ir austrų grupės ypatingai gražiai pasirodė ir susilaukė didelių ovacijų iš žiūrovų už gražius šokius.

• Aviacijos kapitonas Teodoras P. Niaura, 1963 metais žuvęs Vietname, bus specialiai pagerbtas Brunswicko mieste (netoli Clevelando) naują jaunimo centro parką pavadinant jo vardu.

Niaurų šeima jau ilgus metus gyvena savo Brunswicke esančiame ūkyje, kur seniau vykdavo dažni lietuvių parengimai, gegužinės, lietuvių dienos ir t.t. Ten gimė ir augo kap. T. P. Niaura su savo broliais ir sesutėmis.

Baigęs aviacijos inžineriją, T. Niaura greitai laiku pasirodė gabiu ir sumaniu lakūnu — inžinierium.

Jauną, daug žadančią pajėgą anksti pakirto nelaimė tolimame Vietname.

Parką pavadinant jauno lietuvių didvyrio Niauros vardu, Brunswicko miesto taryba taip pat numato parke išstatyti specialiai jam dedikuotą plakėtę.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NEDIDELIS NAMAS

Gražus vaizdas į ežerą. Arti Euclid paplūdimio ir C.T.S. Teirautis telefonu: KE 1-3227. (30-32)

Skautės ir skautai su svečiais uždarant Kaziuko mugę.

J. Carlos nuotrauka

• Dėmesio visiems turintiems du automobilius ir neturėjusiems nelaimių laike paskutinių 3 metų, yra galimybė sutaupyti net 20 proc. savo mokamos premijos. Dėl informacijos skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Groewood rajone. Tur-tas geroms pajamoms. 5x4 — dviejų šeimų su dvigubu garažu. \$11.900.

Parduoda savininkas!

IV 1-8153

(skambinti po 3 val. p. p.) (29-31)

Jaunieji skautai prie savo rankdarbių Kaziuko mugėje Clevelande, J. Carlos nuotrauka

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų 5-5-4 arti E. 185 gt. Dideli kambariai. Viskas arti.

Vienos šeimos trijų miegamųjų, nebrangus, netoli Neff Rd.

12 šeimų apartamentas, beveik naujas. Geros pajamos.

Turime keturius naujus namus.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 arba vakarais KE 1-2190

HELP WANTED MALE

DIEMAKER Experienced, build and repair small dies. Steady work, overtime, paid vacations, fringe benefits, not a job shop. Metal stamping plan since 1901.

CLEVELAND METAL STAMPING CO. 3110 PAYNE 771-5100 (29-31)

KOVO 20 D. M. K. Čiurlionio minėjimas — koncertas Nauj. parapijos salėje.

KOVO 26 d. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos nepaprastas narių susirinkimas Čiurlionio Ansamblio namuose.

KOVO 27 D. Prel. M. Krupavičiaus 80 m. sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 27 D. šv. Kazimiero Lit. Mokyklos rengiami pietūs Naujosios parapijos salėje.

BALANDŽIO 3 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 16 D. Vysk. Valančiaus mokyklos abiturientų, tėvų ir rėmėjų balius.

BALANDŽIO 17 D. Margučių ridinėjimas. Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

BALANDŽIO 17 D. dail. V. Rato (iš Australijos) ir skulpt. V. Raulinaičio parodos atidarymas.

BALANDŽIO 23 D. PLB specialus parengimas.

BLANDŽIO 24 d. Kun. A. Golidovskio sidabrinis jubiliejus šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 1 D. Clevelando atei-tininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 1 D. Motinos Dienos minėjimas, Rengia Neringos Skaučių Tuntas.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Dienos minėjimas. Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

GEGUŽĖS 15 D. V. Bielajaus leidžiamo taut. šokių žurnalo Viltis 25 m. sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽĖS 21 d. Jaunimo Metų komitetas rengia subatvakarį šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 5 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 12 d. gegužinė Čiurlionio Ansamblio sodyboje. Rengia Jub. SLA Seimui Rengti komitetas.

BIRŽELIO 19 D. Vysk. Valančiaus mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 26 d. Lietuvių Budžių plaukojimo diena.

BIRŽELIO 26 d. Gegužinė — Joninių laužas Čiurlionio Ansamblio sodyboje. Rengia L.V.S. Ramovė.

RUGSĖJO 24 D. Dirvos Vakarų, šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Tautos šventė Lietuvių Diena. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SPALIO 15 D. šv. Kazimiero Lit. Mokyklos parengimas.

SPALIO 22 D. Lithuanian Village Inc. parengimas Lietuvių salėje.

SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus šventė nauj. parap. salėje.

REIKALINGI

vyras ar moteris, lietuvių ar slovėnų tautybės, grožio saliono valymo darbams. Tektų dirbti po 4 val. du ar tris kart į savaitę. Atlyginimas 12 dol. ar \$1.50 į valandą. Reikia susikalbėti angliškai.

Teirautis:

PORTARO BEAUTY SALON

13592 Euclid Ave.

Tel. LI 1-9191

(29-31)

L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus naujoji valdyba, Sėdi iš kairės: pirmininkas Vladas Knistautas, sekretorius Antanas Mikoliūnas. Stovi: vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis, parengimų vadovas Vincas Apanius, išdininkas Pranas Mainelis. Į Revizijos komisiją šiais metais buvo išrinkti: Vladas Braziulis, Adolfas Luža ir Zigmantas Tarutis.

Ramovėnai aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje ir piniginiai yra parėmę Kario žurnalą bei pasiuntę 289 dol. Lietuvos laisvės kovų invalidams. Taip pat finansiniai parėmė Čiurlionio Ansamblių, Lapkričio 13 žygi, Lietuvių Fondą ir kt.

V. Plodžinsko nuotrauka

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 19-27 D.D. M. K. Čiurlionio kūrinių reprodukcijų paroda Čiurlionio Ansamblio namuose.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU? DIRVOS PRENUMERATA METAMS

PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ

STUDENTAMS

TIK \$6.00

Ar daug kas ta nuolaida pasinaudos?

PLJ KONGRESO PROGRAMA

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso programa galutinai nustatyta sekanti:

Ketvirtadienis, birželio 30

— paskaita apie jaunimo reikšmę tautoje ir išeivijoje.

Penktadienis, liepos 1

— JAV ir kitų kraštų pranešimai iš lietuvių jaunimo veiklos;

— jaunimo keitimasis svetimoj aplinkoj;

— diskusinės sekcijos: Amerikos lietuviai; sportas; jaunimas, jo organizacijos ir visuomenė, laisvini mo darbai ir jaunoji karta, moksleivių sekcija; religinė sekcija; lituanistiniai mokslai.

Šeštadienis, liepos 2

— žvilgsnis į pavergtą Lietuvą;

— simpozijumai: Lietuvos ir Rytų Europos praei-

tis; gyvenimas Lietuvoj; kultūrinis ir religinis pasireiškimas krašte;

— tautinė ištikimybė svetur;

— bendruomenės išeivijoje;

— lietuvių jaunimas pasaulio idėjų plotmėj.

Jei kiltų klausimų ryšium su šia programa, arba kitais PLJK darbais, maloniai prašoma atsilankyti į Kongreso būstinę, kuri yra Chicagoj Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave. Tel. 776-4577.

Būstinė veikia: savaitės dienomis nuo 6-9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

RINKS MISS LITHUANIA

Paskutiniame PLJK Komiteto posėdyje buvo priimtas pasiūlymas Jaunimo Kongreso metu praveisti "Miss Lithuania" rinkimus. Kiekvieno krašto ir miesto JAUNIMO KOMITETAi prašo-

mi praveisti kandidačių rinkimus. Kandidatės turės atvykti į Jaunimo Kongresą. "Miss Lithuania" rinkimai įvyks Chicagoje, Conrad Hilton viešbutyje, birželio 30 d., pirmojo vakaro metu.

• Pasaulio Lietuvis, PLB valdybos leidžiamas biuletenis, pasirodė kiek vėlyva sausio-vasario mėn. laida. Kaip ir ankstyvesnėse laidose, biuletenyje sutalpinta gausi medžiaga bendruomenės veiklos temomis ir informacijomis.

Biuletenio kaina metams 2 dol. Redaguoja St. Barzdukas. Adm. adresas: E. Karnėnas, 1118 Rutherford Rd., Cleveland Hts., Ohio 44112.

• Erd. Simonaitis, žinomas Mažosios Lietuvos veikėjas, gyvenęs Vokietijoje, kovo pradžioje lankėsi Berne, Šveicarijoje, pas dr. A. Gerutį ir įkalbėjo į juostą savo atsiminimus. Iki šiol jau užfiksuotas laikotarpis iki 1923 m. sausio mėn. sukilimo, kurio pasėkoje Klaipėdos kraštas atiteko Lietuvai.

E. Simonaitis turi gerą atmintį ir sklandžiai atkuria išgyventus įvykius. Per ankstyvesnius susitikimus jis nupasakojo savo jaunystę ir pavaizdavo, kokiomis aplinkybėmis brendo jo tautinis susipratimas.

CHICAGO

IŠ JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CENTRO VALDYBOS VEIKLOS

Jaunimo literatūros almanachas

Jaunimo metų proga JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba nutarė išleisti jaunųjų kūrėjų literatūros almanachą. Almanache bus talpinami kūriniai, 16-30 metų amžiaus rašytojų, grožinės literatūros (prozos ir poezijos) kūrėjų ir taip pat jaunųjų publicistų straipsniai. Prozos almanache bus dedama vieno autorius tik vienas kūrinys. Taip pat ir publicistikos — vienas straipsnis. Pageidaujama, kad kūriniai nebūtų ilgi, o straipsniai liestų mūsų tautinio kultūrinio gyvenimo apraiškas.

Almanachui redaguoti bus sudaryta komisija, kurios sudėtyje vyraus jaunimo atstovai. Komisiją sudaryti pavesta J. Ignatoniui ir Z. Dailidkai. Almanachui kūriniai galima siųsti jau dabar, adresu: Jeronimas Ignatonis, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

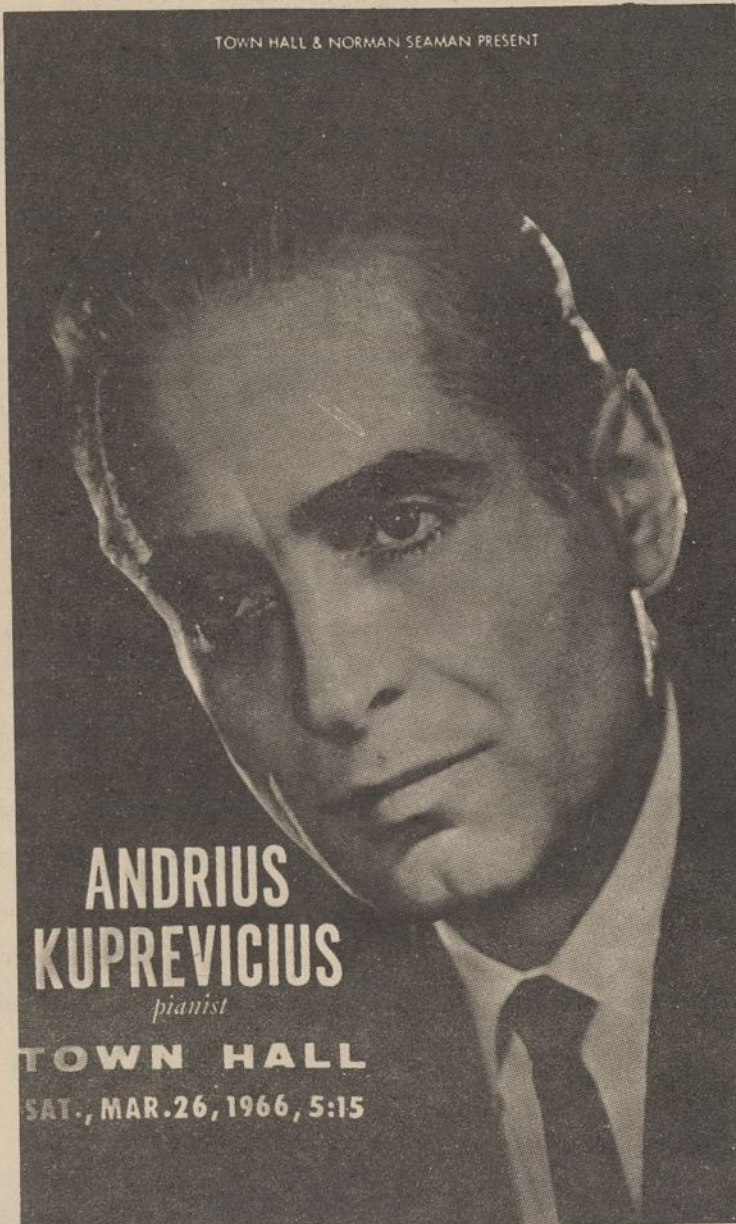
Neliksime nepasiruošę

Artėja 1968-ji metai. Tais metais sueina 50-tis metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Tinkamai šią sukaktį atžymėti pasiruošimui beliko tik du metai laiko, todėl LB Centro valdyba jau dabar svarsto sukakties atžymėjimo klausimą. Posėdyje buvo svarstytas V. Liulevičiaus ruošiamas lietuvių išeivijos istorijos išleidimas. Taip pat buvo aptartas ir Lietuviai Amerikoje anglų kalba leidinio paruošimas ir išleidimas. Šiam leidiniui paruošti numatyta pakviesti redaktoriui vienas iš jaunosios kartos profesorių, kuris pasikviestų reikiamus bendradarbius.

Kultūros Fondo pirmininkas Zigmąs Dailidka painformavo apie Kultūros Fondo valdybos planus 1968-iesiems metams.

REPETUOJA JAUNIMUI DRAMA

Chicagos Vytauto Didžiojo šaulių kuopos meno kuopelė jau repetuoja V. Fran-

PIANISTO ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTAS ruošiamas Town Hall, New Yorke, šeštadienį, kovo 26 d. 5:15 val. vak. Koncertą ruošia Town Hall ir Norman Seaman koncertų agentūra. Koncerto programoje, šalia komp. H. Whittaker, Chopin, Debussy ir Ravel, numatoma pristatyti naujas mūsų komp. J. Švedo kūrinys Sonata breve. Bilietus į koncertą iš anksto galima įsigyti Town Hall bilietų kasoje, 113 West 43 St.

kienės 4 veiksmų jaunimui skirtą dramą. Tai netolimos praeities Lietuvos gyvenimo vaizdai.

Šis veikalas, su įvairiais vaizdais: šieno grėbėjais, šokiais, dainomis ir t.t., skirtas jaunimui.

Veikalą režisuoja akt. A. Brinka. Talkininkauja Matulis, šioje srityje dirbęs Anglijoje.

Spektaklis įvyks balandžio 23 d. Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje.

• Pats laikas nusipirkti prietaisą, kad galėtumėt matyti 26-tą kanalą, nes kovo 25 d., 8 val. vak. pradės lietuvių kultūrinė varlandėlė televizijoje. Jei dar neturite, skambinkite 471-2481 (6-10 v.), arba užeikite 7211 So. Francisco.

• Korp! Giedros balius UZBURTAS MIŠKAS įvyks 1966 m. balandžio 23 d., 8 val. vak. Jaunimo Centre. Jaunatviškoje programoje pasirodys Mergaitė su Gitarra ir Pikų Damos. Prie meniškų dekoracijų, svečiai linksminsis grojant Neo-Lithuanų orkestrui ir vaišinsis skanėstų bufetu. (Sk.)

KANADOS LIETUVIAI

• Putvio vardo šaulių kuopos narių metinis susi-

SMEIKININKO IZ. VASYLIŪNO KONCERTAI BOSTONE IR NEW YORKE

Jau kelinti metai žymusis mūsų smuikininkas Iz. Vasyliūnas, fortepionu palydimas sūnaus Vytenio, rengia smuiko sonatų koncertus. Kovo 5 d. jis koncertavo Worcester, Mass., kovo 15 d., 8 val. 30 min. vak. įvyksta jo koncertas Jordan Hall'e, Bostone, o kovo 20 d., sekmadienį, 5 val. 30 min. po pietų Vasyliūnų koncertas yra rengiamas Town Hall, New Yorke.

Šių koncertų programą sudaro trys smuiko sonatos — W. A. Mozarto sonata B-dur Nr. 14, Brahms sonata G-dur opus 78 ir Jul. Gaidelio sonata E-moll. Mozarto sonata parašyta 1789 m. vasario mėn. pabaigoj, trys metai prieš autoriaus mirtį. Ji yra sukurta "mažųjų sonatų" serijoje ir tik fortepionui. Smuiko partija prirašyta vėliau, abejojama ar tai padarė pats Mozartas. Šis didžiojo kompozitoriaus kūrinys pasižymi perdėm skaidria nuotaika.

Brahms sonata G-dur pasižymi švelnumu, melodinga jausmų giluma, išreikšta nuostabių laisvumo, formos natūralumu bei aristokratišku paprastumu; darni ir vieninga dviejų instrumentų pusiausvyrą yra būdinga šiai Brahms sonatai.

Juliaus Gaidelio sonata E-moll yra lyriškai dramatinio pobūdžio, modernaus stiliaus, virtuozinio polėkio, kupina lietuviškumo. Ši sonata rašyta Bostone 1951 m., kai komp. Jul. Gaidelis siekė Master Degree Nauj. Anglijos konservatorijoje, kuri jam tą laipsnį suteikė vienu metų laikotarpy, kai normaliai yra reikalaujama dviejų mokslo metų.

(k. l.)

metų laikotarpį įvykdytų dalies pinigų perkėlimu iš Paramos į kitą bankelį buvo nurodinėjama, kad susidarytų skyrui tam tikri nuostoliai. Į valdybą 1966 m. kadencijai išrinkta: K. Aperavičius St. Paciušas ir V. Streitas.

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARAS

ir įvairios kitos importuotos dovanos!

Visa tai galite įsigyti, atvykę į naujai atidarytą DIRVOS krautuvę, 6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak., šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. p.

NEW YORK TOWN HALL SEKMADIENĮ, KOVO 20, 5:30 P. P.

Smuikininkas
IZIDORIUS VASYLŪNAS
DUODA

REČITALI

PRIE FORTEPIONO
VYTENIS M. VASYLIŪNAS

Programoje
MOZARTO, BRAHMSO IR GAIDELIO VEIKALAI

Rengia NORMAN SEAMAN AGENTŪRA

A. A.

MAGDELENAI BARTNIKAITIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukteris

TERESĘ KAVALIAUSKIENĘ

ir

KUNIGUNDĄ KODAITIENĘ

bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir

kartu liūdime

Stasė ir Andrius Bliūdžiai